

ASIAKASRAATI

Aika 17.11.2016 klo 9-11

Paikka Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys, kokoustila Sorina

Käsitellyt asiat

1. Miten asiat ovat liikahtaneet?

Asiakasraatitoiminta on herättänyt laajaa kiinnostusta, Itä-Suomen alueella, myös Lieksassa ja Ki-teellä, pioneerityötä, ”kohta kierretään maakuntaa kertomassa asiasta”.

Edellisellä kerralla keskusteltiin mahdollisesti tulevista lakimuutoksia. Muistio on toimitettu Sostel-le, joka käyttää sitä keskusteluissaan esimerkiksi ministerien kanssa.

Esitettyjä kysymyksiä viime kerralla:

Minkälaisia vaikuttavuutta työkokeilulla on ollut? Vuonna 2015 työkokeilussa ollut Pohjois-Karjalassa 2500 henkilöä. 13 % saanut töitä heti työkokeilun päätyttyä ja 9 % lähtenyt opiskelemaan. Vuoden 2016 elokuun loppuun mennessä 16 % saanut työtä heti työkokeilun päätyttyä ja 5,5 % lähtenyt opiskelemaan.

Palaute viime kerralta: vilkas keskustelu, paljon asioita ja mielenkiintoisia asioita. Päällimmäisenä jäi mieleen, että muutokset eivät ainakaan paranna työttömän asemaa.

2. Työttömyyteen ja työttömiin liittyvä viestintä

a) Nettisivut

Kelan sivut

- ei toiminut alkuun
- sähköinen asiointi on hankalaa, ei tule kuittausta lähetetystä lomakkeesta, esimerkiksi palkkatodistuksen toimittaminen Kelaan on hankalaa, kaikilla ei ole älykännykkää tai skanneria tai digikameraa. Pitää osata ottaa kuvia tai skannata ja olla teknistä osaamista

- Kelan sivut toimivat kyllä, tosin tosi raskaita, jos on vanha kone tai huono (hidas) yhteys
- toimi hyvin, ei ongelmia

TE-palvelut "mol-sivut"

- olisi tarpeen uusia
- joutuu tekemään paljon työtä että löytyy
- CV-netti on turha; kukaan ei ole käynyt katsomassa, tai 1 katsonut, ei päivity vaikka yritän, muutkaan omat tiedot eivät päivity vaikka kuinka yritän
- työpaikkoja katsotaan: löytyi hyvin
- etsittiin työpaikkaa: löytyi hyvin
- koulutuksia katsottiin; vain vähän tarjolla
- paikallisen te-toimiston yhteystiedot löytyvät monen mutkan takaa

Aikuiskoulutus

- ilmaisia koulutuksia ei löytynyt

Jelli

- selkeät sivut; löytyy vapaaehtoisille ja työttömille palkkatukihommista ja vapaaehtoistyöstä, ei näkynyt vapaina olevia palkkatukihommia (eri alueilla kuitenkin on käytäntöjä että palkkatuki-työpaikat ovat kootusti näkyvillä), tämä iso ongelma, koska paikkoja tarjotaan pitkään työttömänä olleille

JHL

- hyvät

Viranomaisten puhelinpalvelut saivat avautua jo klo 8, puhelinnumeroita vaikea löytää. Kelalle ja verotoimistoon voi joutua jonottamaan pitkäänkin. Osa käyttää sähköpostia asiointiin jonotuksen välttämiseksi. Verotoimistossa on hyvä palvelu.

Asiointitili:

- pitää rekisteröityä ja valita mitkä päätökset sinne haluaa
- sinne tulee viranomaisten päätöksiä sähköisenä

- jos haluaa päätökset paperille, pitää olla tulostin

Joensuun kaupungin sivut

- työpaikat löytyvät muttei palkkatukitoita
- asiakirjojen raskaus (pdf): hidas avautuminen esim.bussiaikataulut

b) Media

Media, miten puhutaan työttömyydestä ja työttömistä

Omat kokemukset:

- syyllistäminen: hyvät edut, kun ei lähdetä töihin
- alkaa olla avarakatseisempaa: ei enää niin häpeällistä
- pari päivää töissä ja ei puoleentoista kuukauteen saa mistään rahaa (lappujen kokoon kasaaminen hidasta)
- jos on jo työkokemusta alalta, ei välttämättä halua lähteä työkokeiluun kartuttaman kokemusta
- moni ei lähde töihin, jos edut putoavat paljon ja toimeentulo vaikeutuu
- satunnaiset työt: palkka ei usein kovin hyvä, taloudellisesti on ihan sama ottaako työn vastaan
- työnteko provikkapalkalla oli ongelmallista
- jossain määrin negatiivisesti puhutaan
- ”Jos kuuntelee hallituksen täysistuntoja niin kyllä siinä paha mieli tulee.” Hallitus elää eri atmosfäärissä.
- Julkilausuttukin ajatus, että on työttömien vika, jos ei työllisty.
- Uutisoidaan, että työllisyystilanne paranemassa, jos yksittäisellä paikkakunnalla tapahtuu jotain positiivista. Muualla työllisyystilanne voi olla edelleen yhtä vaikea kuin ennenkin.
- Tiukennuksia:
  - o Ehdotus minimipalkan pienentämisestä (Walroos)
  - o Vähennys ansiopäivärahan keston -100pv. Itse kuitenkin työttömät maksavat liittoon, että saavat ansiopäivärahaa.

- 6min/pvä lisäys työaikaan > palkatonta aikaa
- ”Aina voi ruveta yrittäjäksi”
  - vaatii hyvän idean
  - ajaa helposti köyhyysloukkuun
  - välttämättä ei ole asiakkaita riittävästi, jotta kannattaa

Miten toivoisit, että työttömydestä/työttömistä puhuttaisiin/kirjoitettaisiin?

- Realistisesti
- Yleistyksiä välttämällä, esim. paikallisen työllisyystilanteen paranemisen yleistäminen koko maahan. Ei herätetä turhia toiveita.
  - ”Sitä alkaa miettimään, että, hei, oisko siellä mollissa mullekin jotain.”
- ”Onko maailma niin valmis, ettei kaikille riitä työtä?”
  - työmäärän vinoutuminen: työnorjat, työssä väsyvät, eläkeläiset työssä, toisilla ei mitään tehtävää
  - koneellisuus, automaatio vie paljon töitä
- Positiiviseen sävyyn, työttömissä on iso voimavara.
- ”Metsässä on paljon töitä”, sanoi kansanedustaja
  - marjastaminen hyvä tienesti mutta tarvitaan kyyti
  - metsälallekaan ei pääse aina töihin, vaikka olisi koulutus
- Kirjoittajalla on suuri vastuu siitä, miten työttömistä kirjoittaa.
  - ”Me ollaan kuitenkin eläviä, hengittäviä, tuntevia ihmisiä me työttömät.”
  - Työttömät tekevät paljon muutakin kuin vain makaavat kotona

Mitä voitaisiin tehdä, jotta työttömistä/työttömydestä puhuttaisiin/kirjoitettaisiin esitettyjen toiveiden mukaan?

- Medialle viestin vieminen toiveista. Medialla on suuri vaikutus: kirjoituksilla voidaan vaikuttaa positiivisesti työnantajien ajatuksiin työttömistä.
- Pitäisi pitää ääntä, esim. mielenosoitukset muissa maissa yleisempiä kuin Suomessa. Suomessakin lisääntymässä.
- Työttömät ottavat paljon vastaan, ei oteta näkyvästi kantaa epäkohtiin.
- Ottaa asioista selvää ja esittää oma näkemys rohkeasti. Ääntä pitämällä ei saada töitä li-

sää, mutta saadaan keskustelua.

- Vaalit ensi vuonna, miten voidaan vaikuttaa tässä kohtaa
- Materian lisääminen, tulot esillä, vaikka toisaalta pienemmällä pitää tulla toimeen. Tietoisuus ekologisuudesta, kierrättämisestä, ei vain suorittaminen. Vastavoima.
- Asiakasraadit: työttömien ääni kuuluviin, vaikuttamiskanava. Tässäkin raadissa viety ajatuksia eteenpäin. Ollaan nyt oikealla tiellä. Voisiko kirjatut toiveet esittää paikallislehdille tai pyytää toimittajaa tekemään juttu asiakasraadista. Raatilaiset olivat myötämisiä molempiin.

Jokainen sai lukeakseen lehtijutun, joka käsitteli työttömyyttä jostakin näkökulmasta. Analysoitiin sitä, millaisessa sävyssä työttömyydestä/työttömistä puhuttiin. Jutut oli lukijoiden mielestä kirjoitettu positiivisessa sävyssä ja realistisesti.

- o sävy aika neutraali, ei syyttävä, asiallinen, ruohonjuuritasolla, faktat, esimerkin kautta
- o ei syyllistä, yrittää korjata tilannetta
- o positiivinen uutinen
- o hyvä esimerkki siitä, ettei ikä ole este, toiveikkuus
- o näissä melko positiivinen
- o itsestä ei ole töiden loppuminen johtunut
- o mediassa negatiivinen sävy tulee ihmisten yksittäisistä kommentteista ja väsyneiden ihmisten sanomana keskustelupalstoilta

Seuraava kerta

- Pyyntö P-K:n te-toimistosta: Voisiko asiakasraati ideoida keinoja, jotka auttaisivat työttöntä työllistymään.
  - o hienoa, että meidän neuvoa kysyty, arvostetaan raadin mielipidettä
  - o jos tiedettäisiin, oltaisiin jo töissä
- Pyyntö Joensuun kaupungilta: Voisiko asiakasraati pohtia, mitä keinoja, rahallista etua tms. työtön voisi tarvita oman työkyvyn ja aktiivisuuden ylläpitämiseen ?
  - o Elämää suurempia kysymyksiä.
  - o uskalletaan tarttua näihin.
  - o Voidaan ottaa pyydettyjen teemojen lisäksi, joku toinenkin tema seuraavalle kerralle (ks. ensimmäisen raadin muistio.)
- Seuraava kerta: to 9.2.2017 klo 9-11, kokoushuone Sorina